

3. ЕТИЧЕН КОДЕКС, ПРИНЦИПИ НА ПРОФЕСИОНАЛНА ПРАКТИКА И ЕТИЧНА КОМИСИЯ.

- 3.1 Деонтологични принципи
- 3.2 Принципи на професионална практика
 - 3.2.1 Сертификати
 - 3.2.2 Основни принципи за рекламиране на дейността
 - 3.2.3 Политика за търговската марка и правила за използване на логото на ТА
 - 3.2.4 Препоръки за професионално поведение
- 3.3 Ролята на съветника по етичните въпроси в ЕАТА
- 3.4 Процедури за даване на съвети, медиация и арбитраж
 - 3.4.1 Процедура за даване на съвети
 - 3.4.2 Процедура за медиация
 - 3.4.3 Процедура за арбитраж

3 .ЕТИЧЕН КОДЕКС, ПРИНЦИПИ НА ПРОФЕСИОНАЛНА ПРАКТИКА И ЕТИЧНА КОМИСИЯ.

3.1 Деонтологични принципи

Тези деонтологични принципи са изведени въз основа на етичните кодекси на ЕАТА и ИТАА и други свързани с тях декларации и те информират присъединилите се асоциации за етичните критерии, които се очакват от тях, когато членовете им практикуват професията си. Тези принципи също информират обществеността за етичното поведение, което се очаква от членовете на ЕАТА. Целият етичен кодекс на ЕАТА е качен на интернет сайта на ЕАТА <http://www.eatanews.org/eata-2/ethics/> .

Членството или договора за обучение на даден кандидат могат да бъдат прекратени, ако поведението на съответния кандидат не съответства с основните принципи, заложен в този кодекс или ако той/тя не желае да промени своето поведение след конфронтация от страна на колегите си или от съответната национална асоциация.

Допълнителни изисквания може да има в етичните кодекси на присъединените национални или регионални асоциации и кандидатите следва да са се запознали с тях, ако те се отнасят и до тях.

ДЕОНТОЛОГИЧНИ ПРИНЦИПИ НА ЕАТА

А. Членовете на ЕАТА признават достойнството на всички човешки същества. От членовете на ЕАТА се очаква да се държат по начин, по който да не подтикват, нито да се съгласяват пасивно с каквато и да е било форма на дискриминация или репресивно поведение.

В. Членовете на ЕАТА в публичните си изявления следва да се въздържат от обидни изрази или намеци, които омаловажават позицията, квалификацията или характера на другите членове, като имат предвид своята отговорност като представители на ЕАТА и транзакционния анализ. От друга страна, изразяването на директна критика и обективната критична гледна точка, са добре приети.

С. Основна отговорност на членовете на ЕАТА е да предлагат най-добрите услуги, на които са способни, на своите клиенти и да постъпват по начин, по който няма да причинят вреда умишлено или по непредпазливост.

Д. Членовете на ЕАТА трябва да се стремят да развиват в клиентите си съзнание и функциониране от позицията на достойнството, автономността и личната отговорност.

Е. В етичната практика на транзакционния анализ се включва сключване на договор за информирано съгласие с клиента, който клиента, както и члена на ЕАТА, трябва да имат възможностите и намеренията да изпълняват. Когато клиентът не е в състояние или не желае да постъпва отговорно спрямо този договор, представителят на ЕАТА следва да приключи този договор по начин, по който няма да навреди по никакъв начин на клиента.

Ф. Членовете на ЕАТА няма да се възползват от професионалните си отношения по никакъв начин, включително, но не само по отношение на финансови и сексуални въпроси. Сексуалните връзки между членове на ЕАТА и техни клиенти, супервизирани или обучаеми са забранени.

Г. Членовете на ЕАТА няма да сключват или поддържат професионален договор с клиенти, в случаи, че други взаимоотношения или дейности между тях и клиентите могат да изложат на риск този професионален договор.

Н. Професионалното взаимоотношение между член на ЕАТА и клиента са определени и описани в договора. То приключва с прекратяване на договора. Понякога дадени професионални взаимоотношения продължават и след прекратяването на договора. Част от причините, но не единствени, са:

- поддържане на договорената конфиденциалност
- избягване на всякакъв вид злоупотреба в следствие от предишни взаимоотношения
- осигуряване на проследяване на случая.

И. Членовете на ЕАТА ще работят и предоставят услуги на клиентите и/или обучаемите си, като пълната отговорност към тях, прилагат всичките си знания, спазват съответните закони на мястото/държавата, в която практикуват.

Ј. При установяване на професионални отношения, членовете на ЕАТА поемат отговорност за осигуряване на подходяща обстановка за клиента, включително и допълнителни изисквания за поверителност, осигуряват физическата безопасност в зависимост от активността, която се изисква и получават информирано съгласие при потенциални високо-рискови ситуации.

К. Ако член на ЕАТА е наясно, че лични конфликти или медицински проблеми могат да влияят върху способността му да поддържа отношенията, заложи в договора, той/тя е длъжен да прекрати договора по професионално-отговорен начин или да гарантира, че клиента има цялата необходима информация, за да вземе решение дали да продължи или не договорените отношения.

Л. ЕАТА членовете приемат отговорността да конфронтират колега, чието поведение имат основания, че е неетично и при липса на промяна да докладват на съответните професионални комисии.

М. Членовете на ЕАТА, които прилагат транзакционния анализ в професионалната си практика, трябва да се ангажират да следят за новостите в тяхната сфера на специализация като конференции и семинари, четене на професионална литература и писане на статии, както и да са информирани за интересите на асоциацията по ТА, в която членуват.

3.2 Принципи на професионална практика

Настоящите принципи на професионална практика са одобрени и от ИТАА и от ЕАТА.

3.2.1 Сертификати

А. Сертифициран транзакционен аналитик може да има следните сертификати:

- Сертифициран транзакционен аналитик (в областта на консултиране)

- Сертифициран транзакционен аналитик (в образователната сфера)
- Сертифициран транзакционен аналитик (в организационното консултиране)
- Сертифициран транзакционен аналитик (в психотерапия)

В. Сертифицираните транзакционни аналитици, които са квалифицирани да обучават и/или супервизират в ТА, както и тези, които се обучават за да могат да обучават и/или супервизират следва да имат квалификация:

- Обучаващ и/или супервизиращ транзакционен аналитик
- Сертифициран транзакционен аналитик учител
- Временно обучаващ и/или супервизиращ транзакционен аналитик

Сферата на специализация също трябва да бъде изрично посочена.

3.2.2 Основни принципи за рекламиране на дейността

А. Тези, които вече са подписали договори за обучение, могат да използват следната квалификация: “Обучаващ се транзакционен аналитик” (в областта на консултирането / образованието / организационното консултиране / психотерапия). Това може да фигурира и на печатни материали. Други обозначения не трябва да се използват.

В. Други словосъчетания като “група за транзакционен анализ”, “лечение с транзакционен анализ / консултиране / психотерапия” или други подобни не трябва да бъдат използвани, освен ако не ги предоставя квалифициран сертифициран транзакционен аналитик.

С. Статутът на членство както и нивото на квалификация следва да бъде посочвано в печатни материали (брошури и др.) като трябва да бъде изписвано пълно без съкращения, които биха били трудни за разбиране от хора, които не са запознати с въпросните квалификации. Например, препоръчително е да се изписват по следния начин: “Обучаващ се член (на дадена национална асоциация)” или “Сертифициран транзакционен аналитик” или “Временно обучаващ и супервизиращ транзакционен аналитик”.

Д. Термините “Транзакционен аналитик (в областта на консултирането / образованието / организационното консултиране / психотерапия)”, “Временно обучаващ и/или супервизиращ транзакционен аналитик”, “Сертифициран транзакционен аналитик учител” и “Обучаващ и/или супервизиращ транзакционен аналитик (в областта на консултирането / образованието / организационното консултиране / психотерапия)” могат да бъдат използвани само от членове на ЕАТА, които имат необходимата съответна квалификация.

Е. Само Временно обучаващ и/или супервизиращ транзакционен аналитик, Сертифициран транзакционен аналитик учител и сертифициран обучаващ и/или супервизиращ транзакционен аналитик могат да предлагат обучения по ТА, като те следва да са признати от съответната национална асоциация, ЕАТА или ИТАА.

- F. Изказвания на предпочитания или одобрения от даден учител не следва да бъдат правени; да се използва името на даден учител, за да се подобри нечий статус не се смята за професионално поведение.
- G. Съвместната работа с някой, който е с по-висока квалификация, не може да бъде използвана (например при писмени материали), за да се предполага, че съавторът също е в тази квалификационна категория. За да се гарантира спазването на тези насоки, следва обучаемите, които имат договор, да обсъдят рекламните си материали с техните водещи супервайзори.
- H. Членовете на ЕАТА не трябва да създават рекламни материали с лозунги като “ТА ще промени твоя живот”, тъй като това е преувеличено обещание.
- I. Асоциациите (ЕАТА, ИТАА, националните асоциации) одобряват личности, а не продукти. По тази причина рекламни съобщения за продукти (например книги, записи, тениски и т.н.) трябва да се разпространяват отделно от тези съобщения, които се отнасят до обучението и квалификацията на съответния учител.
- J. Думите, “транзакционен анализ”, не трябва да бъдат използвани по начин, по който да се оставя впечатление, че една от асоциациите е получила в индивидуален или организационен контекст привилегировано място или изключителното право да прилага транзакционен анализ.

3.2.3 Политика за търговската марка и правила за използване на логото на ТА

- Логото на ТА - трите подредени кръга – е запазена търговска марка на международната организация на присъединените се асоциации по транзакционен анализ. Логото символизира сертифицирано членство на ИТАА, ЕАТА, и други организации, които взаимно се признават. Само сертифицираните членове могат да използват това лого върху канцеларски материали, визитни картички, брошури и т.н.
- И трите окръжности трябва да са с един и същ диаметър и да са вертикално подредени.
- Когато в кръговете има букви, те следва да са гладните букви Р, В, Д (като се започва отгоре надолу) или изцяло да се изпишат думите Родител, Възрастен, Дете (отгоре надолу). Разрешено е да се превеждат тези букви на съответните национални езици.
- Никакви други думи, които започват със съответните букви Р, В, Д не може да се изписват в/или извън кръговете.
- Логото на ТА не може да бъде комбинирано с други символи, които имат религиозно, политическо или философско значение.

3.2.4 Препоръки за професионално поведение

- Учителите следва да не приемат обучаеми, които имат договор с друг учител, преди да е преминал през съответния процес на преговори и прехвърляне на договора.
- Членове на ЕАТА не трябва да привличат обучаеми или клиенти, които са в професионални отношения с други членове.

- Членовете на ЕАТА следва да поддържат ясни, прозрачни взаимоотношения със своите клиенти и колеги.
- Титлите трябва да бъдат изписвани по начина, упоменат в наръчника за професионална практика на ЕАТА. Това се отнася до всички *рекламни материали* или *бланки*, както и за останалите реклами, които се използват от професионалисти с квалификация TSTA, СТА Trainer, PTSTA или СТА. Не трябва да се използват никакви други титли, както и комбинации от различни титли. Ако водещият супервайзор има обучаем кандидат в друга категория, освен тази в която той/тя е сертифицирана, това трябва да бъде упомената отделно, като всяко изключение, одобрено от ITAA или ЕАТА следва да бъде изписвано отделно от официалната титла.

3.3 Ролята на съветника по етичните въпроси в ЕАТА

Всички оплаквания следва да бъдат разглеждани пряко от присъединилите се национални асоциации. ЕАТА е организация, която обединява всички присъединили се асоциации и отделните професионалисти са членове, защото са членове на своята национална асоциация. Присъединилите се към ЕАТА национални асоциации имат своите етични комисии, правила и процедури. Присъединилите се асоциации имат отговорността да разрешават своите етични проблеми и трудности в професионалната практика. Ролята на съветника по етичните въпроси в ЕАТА е да предлага съвети или подкрепа по отношение на възникнали етични въпроси и при изключителни обстоятелства, но отговорността за решението е на съответната национална асоциация. С него/нея можете да се свържете чрез офиса на ЕАТА.

Ролята на съветника по етични въпроси в ЕАТА:

- Една от ролята на съветника по етичните въпроси в ЕАТА е да осигурява правилното приложение на професионалните етични насоки на равнище присъединили се национални асоциации.
- да дава определения на **етичните принципи**
- да описва **хартата за процедурите и принципите**, които са задължителни за присъединилите се асоциации

Основната функция на ролята съветник по етичните въпроси в ЕАТА е **превенцията и обучението**, като обсъждания на трудни теми, конференции, семинари, даване на информация и статии.

Мисията на ролята на съветник по етичните въпроси в ЕАТА е да предлага **съдействие** на членовете от присъединилите се национални асоциации. При запитване от страна на присъединилите се асоциации, съветникът по етичните въпроси на ЕАТА или негов/неин представител може да осигури:

- даване на съвет, супервизия, медиация и арбитраж.
- подкрепа на присъединилата се асоциация да намери достатъчно непредубедени хора, за да се разследва подадения сигнал.
- подкрепа на присъединената асоциация да си създаде собствена етична комисия.
- Съветникът по етични въпроси на ЕАТА също така ще **конфронтира** съответната национална асоциация в случай, че процесът по разрешаването на даден сигнал не е ясно определен или не се случва по правилен начин.

Отделни членове могат да задават своите въпроси индивидуално към съветника по етични въпроси на ЕАТА, за да получат информация по отношение на етични въпроси. Ако е необходимо, съветникът по етичните въпроси на ЕАТА ще посочи подходящите процедури, които да се следват.

Всички етични въпроси, които се отнасят директно до ЕАТА или присъединени асоциации, ще бъдат отложени до провъзгласяване на решенията на градските съдилища – ако е необходимо – ще се предприемат съответните санкции (като освобождаване, изключване и т.н.).

3.4 Процедури за даване на съвети, медиация и арбитраж

Всички тези процедури ще се провеждат конфиденциално. Ако е необходимо нещо да стане обществено достояние, от всички участващи ще бъде поискано тяхното съгласие.

3.4.1. Процедура за даване на съвети

Присъединилите се асоциации и индивидуални членове могат да се обърнат към съветника по етичните въпроси на ЕАТА, ако имат въпроси по отношение на етиката и етичните процедури. Съветникът по етичните въпроси ще даде съвет или ще упълномощи представител, който да се заеме със съответния случай. Всеки такъв съвет ще бъде даван при запазване на поверителност.

3.4.2. Процедура за медиация

1. Индивидуален член или асоциация може да се свърже със съветника по етични въпроси на ЕАТА чрез писмо, имейл или телефонен разговор, за да обясни конкретната ситуация.
2. Съветникът по етичните въпроси на ЕАТА помага на подалия сигнал да се изясни ситуацията и да открият какви следващи стъпки биха били подходящи.
3. Ако е необходимо, съветникът по етичните въпроси на ЕАТА също ще влезне в контакт с трета страна, за да си изясни ситуацията, със съгласието на подалия сигнал член/асоциация. Това може да се случи, например при недостатъчна информация, неразбирателство или слухове.
4. При изключителни обстоятелства ЕАТА може да влезне в ролята на медиатор, само ако всички страни по случая са съгласни. Обичайно задачата за осигуряване на медиация се оставя на съответната присъединена асоциация.
5. Когато ЕАТА има директно участие, съветникът по етичните въпроси на ЕАТА ще предложи медиатор. И двете страни следва да се съгласят с избора на медиатор.
6. Съветникът по етичните въпроси на ЕАТА не поема ролята на медиатор.
7. И двете страни, медиаторът и съветникът по етични въпроси на ЕАТА ще преговарят, за да имат един ясен договор по отношение на целта, времевата рамка, честотата и разпределението на разходите.
8. След като процесът на медиация е приключил, включените страни и медиаторът ще информират съветника по етични въпроси на ЕАТА с писмо за крайния му резултат (едно писмо, подписано от всички участващи и от медиатора).
9. В случай, че целта на процеса на медиация не може да бъде постигната в заложеното време, медиаторът ще информира съветника по етичните въпроси на ЕАТА за настоящата ситуация и развитието на процеса. Той или тя ще направи предложение до съветника по етични въпроси на ЕАТА за следващите стъпки (например удължаване на процеса на медиация или влизане в процес на арбитраж или разследване).
10. Съветникът по етични въпроси на ЕАТА след това ще разгледа полученото предложение и ще определи следващите стъпки. Ако той/тя е съгласен/а за удължаване на процеса на

медиация, ще бъде съгласуван и подписан нов договор. Ако предложението е да се предприемат следващите стъпки (т.е. арбитраж или разследване), съветникът на ЕАТА ще помогне да се намери подходящ човек за процедурата на арбитраж или комисия, за да се осъществи разследването.

3.4.3 Процедура за арбитраж

Тип А:

И двете участващи страни правят писмено споразумение, че са съгласни съответния човек да бъде арбитър. Арбитърът ще даде решение за дадения случай. Решението ще бъде прието и от двете страни.

Тип Б:

Всяка страна избира по един свой представител. Двамата представителя ще се договорят кой ще бъде арбитър. Решението ще бъде взето от тези трима души и трябва да бъде прието от участващите страни.

Ролята на съветник по етичните въпроси на ЕАТА в процеса на арбитраж:

Осигурява подкрепа при намирането на арбитър и при формулирането на ясни договори. Подробни процедури за този процес ще бъдат предоставени от съветника по етични въпроси на ЕАТА.

Щом процесът на арбитраж приключи, участващите страни и арбитъра (арбитрите) ще информират съветника по етични въпроси на ЕАТА с писмо за крайния резултат (едно писмо, разписано от всички страни и от арбитъра/арбитрите). Процесът на арбитраж е последната възможна интервенция, която може да бъде предложена от страна на ЕАТА. Съветникът по етичните въпроса на ЕАТА ще информира страните, които участват, че случаят е затворен и че не може да бъдат осигурени повече интервенции.